

обґрунтованості залежить якість результатів моніторингової діяльності. Необхідними методологічними умовами створення якісного системно організованого правового моніторингу є дотримання єдиного понятійного апарату та координація діяльності усіх суб'єктів, що забезпечують його сталість і системність. Основними методологічними принципами, на яких повинен базуватися правовий моніторинг, мають бути доцільність, актуальність та наукова обґрунтованість нормативно-правових актів. А їх реалізації можлива за умови єдності теоретичних вимог юриспруденції, позитивний досвід законотворчої діяльності та належне оцінювання якості нормативно-правових актів. Для забезпечення цієї умови важливе значення має створення автоматизованої системи правового моніторингу, що дозволить досягти логічної структури роботи на вищому рівні аналітики та оцінювання результату.

Література

1. Оніщук І. І. Концепція правового моніторингу в Україні. Філософські та методологічні проблеми права. 2014. № 2. С. 135-151.
2. Петришина М. О., Сасова А. Б. Становлення та розвиток інституту правового моніторингу в Україні: проблеми та перспективи. Право і суспільство. 2015. № 2. С. 25-31.
3. Бахтіна Ю. С. Вдосконалення державного управління за допомогою правового моніторингу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Вип. 54. С. 120-123.
4. Нижник Н. Р. Правовий моніторинг як необхідна складова законотворчого процесу. Вісник Центральної Виборчої Комісії. 2014. №2(29). С. 50-54.

УДК 349. 6 (043.2.)

Гавва С.К., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Єршов Є.К., ст.викладач

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ЯК ОДНА З ПРОВІДНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗАКОНОДАВСТВА СУЧАСНОЇ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Екологічні закони є відносно новими в світовій історії. Законодавці почали приймати закони, пов'язані з екологією лише у ХХ столітті. Розуміння про необхідність турботи про навколишнє середовище почало фокусуватися у 1960 роках. Саме тоді почало створюватись більшість законів та нормативів у галузі охорони навколишнього середовища. Перші екологічні закони не в повній мірі регулювали правовідносини у сфері безпосереднього захисту навколишнього природного середовища. За їх

змістовою частиною особа бути притягнутою до юридичної відповідальності, якщо її дії не завдавали особистої шкоди іншій особі.

Перша програма Організації Об'єднаних Націй з охорони навколишнього середовища (ЮНЕП) була створена у 1972 році, після Стокгольмської конференції ООН з питань довкілля. ЮНЕП є основним органом ООН у сфері охорони навколишнього середовища, який покликаний забезпечувати керування і сприяння співробітництва в інтересах навколишнього середовища. Це здійснюється шляхом стимулювання діяльності, інформування та надання допомоги з метою покращення якості життя. ЮНЕП визначає політику та координує діяльність з питань навколишнього середовища та відповідає за природоохоронний компонент сталого розвитку. Мандат ЮНЕП визначається Резолюцією 2297 Генеральної Асамблеї ООН від 15.12.1972 р., рішеннями конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку 1992 р., Найробською декларацією про роль і мандат ЮНЕП 1997 р., а також Мальмьонською декларацією.

Предметом екологічного права є суспільні відносини в галузі взаємодії суспільства і навколишнього середовища. Дані суспільні відносини і сам предмет екологічного права діляться на три складові частини:

I. Природоохоронне право, яке регулює суспільні проблеми в рамках охорони екологічних систем і комплексів, спільних природоохоронних правових інститутів, вирішення концептуальних питань всього навколишнього середовища. Функцією цієї частини права є забезпечення врегулювання співіснування людини та природи в цілому;

II Природоресурсне право, яке регулює суспільні відносини щодо надання окремих природних ресурсів у користування, а також питання їх охорони і раціонального використання. Мова йде про землю, надра, воду, ліси, тваринний світ та атмосферне повітря;

III Норми інших самостійних галузей права, які забезпечують суспільні відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища, що об'єднуються завданням захисту навколишнього середовища (норми адміністративного права, кримінального права, норми міжнародного права)[1, лекція 1.1].

Якщо взяти в цілому, то нормативні акти цієї сфери охоплюють широке коло питань:

– щодо якості повітря, де законодавство в цьому напрямку захищає повітря від забруднення та включає заходи щодо вирішення питання недопущення виснаження озонового шару;

– щодо якості води, де екологічні закони можуть захищати воду від забруднення. Вони також можуть визначити, хто може використовувати воду та як поводитися з такими потенційними проблемами, як очищення стічних вод та регулювання поверхневих стоків;

– щодо управління відходами, де муніципальні відходи, шкідливі речовини та ядерні відходи – всі вони потрапляють до категорії поводження з відходами;

– щодо сміттевого забруднення. Не всі екологічні закони зосереджені на запобіганні забрудненню. Наприклад, в законодавстві містяться засади щодо регулювання утилізації забруднюючих речовин, оскільки після проведення таких процедур також може виникнути забруднення навколишнього середовища. Закони можуть містити протоколи очищення, а також цивільні та кримінальні покарання для забруднювачів.

– щодо хімічної безпеки, де правила хімічної безпеки регулюють такі речі, як використання пестицидів та хімічних речовин, наприклад, у таких продуктах, як пластикові пляшки;

– щодо мисливства та рибальства. Екологічні закони також можуть регулювати та захищати поголів'я тварин дикої природи. Законодавці визначають, хто може полювати і ловити рибу, і як ці заходи регулюються тощо[2].

Отже, можна стверджувати про те, що екологічним правом є особливе комплексне утворення, що є сукупністю правових норм, які регулюються суспільні відносини у сфері взаємодії суспільства і природи[3]. Формування екологічного права є історично обумовленим процесом розвитку права, тому будь-які спроби заперечити його об'єктивне існування можуть мати негативний вплив на суспільні відносини.

Література

1. Батычко В.Т. Экологическое право. Краткий конспект лекций. Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2009.

2. Матеріали LegalCareerPath з екологічного права.[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://legalcareerpath.com/what-is-environmental-law/>

3. Петров В. В. Экологическое право России. Учебник для вузов. М., 1995. С. 62.

УДК 341.1/8(043.2)

Гарбар К. Д., студентка,
Юридичний факультет,
Дніпропетровський гуманітарний університет, м. Дніпро, Україна
Науковий керівник: Макушев П.В., д.ю.н., професор

МІЖНАРОДНИЙ СПІР: ПОНЯТТЯ ТА СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ

Вступаючи у світове співтовариство, всі держави беруть на себе зобов'язання здійснювати свою міжнародну діяльність відповідно до основних принципів міжнародного права. Міжнародне співтовариство напружувало і використовує певні механізми у збереженні міжнародного